

1942

201486

„GRĂDINA DE COPII“.

JOCURI FROEBELIANE

SAU PEDAGOGICE

pentru

ȘCOLILE PRIMARE, FAMILII ȘI GRĂDINI DE COPII

Prelucrare după **FROEBEL**, Lange, Fischer,
Fellner, Leidesdorf, Schmidt, etc.

DE

Pop
BCU Cluj / Centrul Univer
J. P. FLORANTIN

Profesor de filosofie la liceul din Iași, și de limba germană la școala comercială.

Prețul unui exemplar: 50 bani.

Toate drepturile rezervate.

IASSY 1884.

TIPOGRAFIA LUCRATORILOR ROMANI ASOCIATI

„GRĂDINA DE COPII“.

JOCURI FROEBELIANE

SAU PEDAGOGICE

pentru

ȘCOLI PRIMARE, FAMILII și GRADINI DE COPII

Prelucrare după FROEBEL, Lange, Fischer,
Fellner, Leidesdorf, Schmidt, etc.

DE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

J. P. FLORANTIN

*Profesor de filosofie la liceul din Iași, și de limba germană la școala
comercială.*

Prețul unui exemplar: 50 bani.

Toate drepturile rezervate.

IASSY 1884.

TIPOGRAFIA LUCRATORILOR ROMANI ASOCIATI

Frederic Froebel, creatorul „grădinei de copii” cu jocurile propriu pedagogice, s'a născut în 1782 în Oberweissbach, în Schwarzburg-Rudolstatt, și a murit în 1852 în Marienthal.

La noi a fost întâi un anonim, (oare nu G. Asachi?) promotor al acestei mari reforme pedagogice, și chiar și sociale, publicând în 1862 un studiu asupra ei. Mai pe urmă, dl. V. A. Urechia, ca ministru al instrucțiunii publice, a dispus, ca profesorii de școlile primare să facă cu elevii lor jocuri froebeliene, adică pedagogice. Noi publicăm de astă dată *indicațiunile* pentru asemenea jocuri, cari se pot practica atât în *școlile primare, de toate categoriile*, cât și *în ori-ce familie*. Mai înainte am publicat câteva articule precursorie în „Uniwersalul”, No. 1. 2. și 3. din 1883, și în „Curierul” din Iași, în 1883 și 84.

Dl. profesor și deputat *N. Ionescu*, vizitând în 1883 expoziții de lucruri pedagogice în străinătate (Svițera, etc.), a conferit apoi cu persoane, cari se interesază de reforma instrucțiunii și educațiunii românilor, — și în 13. febr. a. c. a susținut în *Camera legislativă* înființarea de „cătră stat a „grădinilor de copii”, zicând, între altele, că, fără grădinile froebeliene, școlile nu pot fi de folos în grad mulțumitor, educația copiilor e în *pericol e compromisă*. . . . Aceste instituțiuni ne vor deschide o **eră nouă** pentru instrucțiunea și educațiunea publică, prin urmare: **fundamentul** învățământului public trebuie să fie *grădinile de copii*, cu jocurile și ocupațiunile lor adevărat *educative*. . . .

Ionescu

GRĂDINA DE COPII.

I. Scopul grădinei de copii.

Grădina de copii formeză *puntea stabilă între casă și între școlă*: printr'insa se dă copiilor *indispensabila tranzițiune*, fără de care copilul trecând la școlă, se vede trecut la o lume pentru care el nu e preparat, și în care se simte foarte străin, și *prea anevoie* se pôte deprinde cu ea.

Grădina de copii nu instruește pe copii formal, ci numai îi conduce, în un adevărat *spirit de veselie copilărescă* și naturală, a se exercita în mod armonnic și ușor în adevărate ocupații de jucărie, condusă cu plan combinat spre a'și întrebuița just *tôte facultățile cele bune*.

Mișcarea se exercită prin felurite jocuri, prin care tot corpul și fie-care parte a lui aparte se exerciteză după natura și destinația lui, și după gradul forțelor lui; și cu aceste se exercită tot odată și facultățile intelectuale elementare, *atenția, observația, distingerea, calculul, memoria, tôte în unire și armonie*, observând ori-ce lucru după tôte calitățile lui, cum :

colore, nărimă, formă, sunet, gust, miros, greutate, virtoșime etc.

Pentru educarea *sentimentelor* grădina e neprețuită, căci într'insa copii se exercită a iubi pe egalii lor, a se mărgini cu toții reciproc, a se coordona, a se subordina, a fi drepti, și sinceri; într'insa se combat dispozițiile spre *cértă*, spre *distrucție*, *fudulia*, *arogața*, *perversitatea* și *perfidia*.

Din contra, copii se exercită a ținea *ordin*, se cultivă *atașamentul*, *amiciția*, *indulgența*, *deșteptarea* și *cumpătarea*; copii se exercită a se înțelege unii pe alții; a se stima, a conlucra în societate și armonie, a stima forța și proprietatea și a o proteja. *Tóte virtuțile sociale* se apropiază, și viața de stat în miniatură e în deplină funcționare.

Tóte aceste se realizază sub o continuă conducere după un anumit plan, tot-dea-una în conformitate cu natura și destinația copiilor.

Principiul coducător în grădina de copii este de a nutri plecarea copiilor spre *activitate*, cultivând'o, prin activitate spontanee, pentru activitate spontanee, și'n general pentru *totala* lor *educație*.

Prin ocupațiune proprie, noi ii conducem pe copii, să vină de timpuriu la o activitate creatóre, și'i educăm pentru *muncă*, în înțelesul *cel mai înalt*. Munca însă nu desvoltă numai puterea fizică; — ea ajută a se desvolta atenția, devotamentul, perseveranța, și înainte de *tóte* exercită influență *moralisătoare*, pe când *neocupațiunea* nu produce decât tot ce e *mai rău*.

Dr. K. Schmidt țice: „Numai fapta și activitatea

proprie purifică, luminează, înalță și vivifică sentimentul și voința copilului. / Prin grădina de copii se educă pe nesimțite, fie-care copil, întru a deveni cu mai mare siguranță și ușurință *bun cetățean din toate punctele de vedere.*

II. Jocurile copiilor.

Importanța jucăriilor de copii în sens *educativ* au recunoscut-o, parte au și practicat dintre dâensele, între alții: Platone, Aristotele, Quintilian, Heraclit, Socrate, Cosmos de Medici, Gustav Adolf, Leibnitz, Wallis, I. C. Lavater, Agesilau, Enric IV., Schiller, Goethe, Montaigne, Comenius, Locke, Rousseau, Guts-muths, Jean Paul, Fr. Richter, și toți pedagogii, dar mai sistematic și mai complet le-a tratat *Froebel*.

Unele sunt jucării cu obiecte, cum minge și altele; altele sunt jocuri numai de mișcare a corpului, cum exerciții cu brațele, cu mâinile, cu degetele, exerciții de mers, sărit, alergat, și jocuri în cercuri, danț, etc. Ele nu numai întăresc corpul, ci țin și sufletul în deșteptare, în emoție liberă, și procură o veselie foarte sulară. *Froebel* se exprimă despre joc în modul următor: In joc copilul își exprimă liber interiorul seu, după legile naturale și necesitatea interiorului însuși. Jocul e cel mai curat product intelectual al omului de pe această tréptă, și e tot-o-dată modelul și copia întregii vieți omenești, a tainicei vieți interioare din om. De aceea el produce bucurie, libertate, mulțumire, pace în sine, și armonie cu lumea. Un copil care se jică voinicește, în activitate proprie, liniștit, pacient, va lucra mai târziu și va face

sacrificii pentru binele seu și al altora. Jocul din acest timp nu e jucărie; el are deja seriositate, și adevărată însemnătate;—ajutați'l și nutriți'l murelor, protejați'l, păziți'l cu toții"!!

Jocurile sociale sunt foarte importante, căci ele sunt adese-ori mici drame, cu acțiune, cuvinte, ba și musică, în cari copii se exercită a se supune legilor cu abnegațiune, și totuși își păstrează un cerc de independență; veselia copiilor in joc e esențială și utilă pentru moralitatea și educațiunea lor.

„Grădinărița“ de copii, adică educătórea, nu impune copiilor cu de-a sila nimica, ea ie parte la jocuri, nu ca poruncitóre, ci numai ca primă jucătóre între dênșii.

Educătórea calificată alege jocurile și cânticele, și evită ori-ce ar fi periculos pentru fizicul ori moralul copiilor, și ce ar fi și numai de un gust vulgar, grosier ori înjosit. Ea *pregătește* pe copii pentru ori-ce joc *cu multă îngrijire*, adecă ântei le povestește in spirit copilăresc, scena ce vrea să represinte, li-o *explică clar din toate părțile*; apoi rostind singură câte-o parte, face, să rostescă pe rând câte un copil aceleși cuvinte, însă just și clar; după acésta ea cântă de câte-va ori melodia ce are de cântat, și in fine o cântă cu toți copii in cor.

JOCURI PENTRU PAUSELE DINTRE LECȚIUNI

In clasele primare, și pentru copii in familie

1) Jocuri cu brațele.

Educatorul comandă copiilor, și copiii fac ce le zice:

— Redicați mâna dreaptă drept înainte!... (orison-tal). Lăsați-o in jos! — Stânga înainte!... jos! — Amên-doue înainte!... jos! — Mâna dreaptă la o parte spre dreapta!... orison-tal!.. jos! stânga la o parte spre stânga!... jos! — Amêndoue brațele spre dreapta!... jos! — amên-doue spre stânga!... jos. Dreapta la spate! — intinsă, la șold!... Stânga la spate! intinsă, la șold!... a-mêndoue jos!... Dreapta drept insus!... (vertical) jos! — stânga insus!... jos! — Amêndoue drept insus!... jos! —

Amêndoue mânila la costă!... jos! — Brațul drept intins drept înainte! la costă! Brațul stâng drept înainte!... la costă! insus! plecate (oblic); — palmele insus, palmele injos, inafară, inlăuntru! etc. etc. etc.

2) Tăetul lemnelor.

Mișcă, mișcă, brățișore; —

Taiu mămuții lemnișore.

— Taie, taie, taie;

Taie mici și mărișore!...

— Hârțai, hârțai, hârțai — cracs!

La esecutarea acestui joc, câte doi copii stau față în față unul cu altul, își intind unul altuia mâna stângă, cu care represintă lemnul; apoi fiecare prinde cu mâna dreaptă mâna dreaptă a celuilalt, și repre-

sintă astfel ferestreul; — la „cracs“! se lasă repede unul de altul, și își retrag brațele.

3) Ciasornicul.

Ciasornicul mare face: tic-tac, tic-tac...

Cel mai mic: tic-tic, tic-tic, tic-tic....

Și cele mititele: titic, titic, titic....

Ori: tichitaca-tichi-taca-tichi-taca....

Copiii imităză in tact mișcările pendulei, pe rând, cu brațul drept, apoi cu cel stâng, ori cu amândouă deodată, — după mărimea ciasornicelor inchipuite, in mișcări mai scurte, și mai lungi...

4). Esercițiile mânilor și a degetelor.

„Intindeți brațul drept — drept înainte, și faceți mâna pumn; — inapoi; — iarăși înainte; — pumn; — inapoi;....“

Aceeași cu brațul stâng, și cu mâna stângă.

Degetele mânei drepte intinse; — lăsați in jos amândouă brațele, cu degetele intinse; — degetele in-chidețile; — mânila la cõste;...

Brațul stâng intins înainte; — pumn; — degetul cel mare intindeți'l insus; — mișcați'l; — degetul arătător; — degetul inelului; — cel mic;...

Brațul drept intins înainte; — cotul la cõstă; — mișcați degetul 1-iu și pre al 2-le al 3-le al 4-le al 5-le pumn; — degetul arătător și cel mijlociu in sus; — mișcați-le ca pre nesce fõrfeci: — etc. etc. etc.

5) Cuibul de pasere.

Pe câmpia cea verzie
Face cuib o ciocârlie;
Pune două ourele,
Scóte puişori din ele.
Puii strigă: „pîii, pîii, pîii“
Vai, mămuţa dragă-ni-i !

Froebel.

„Cuibul“ se face, punînd amîndóue palmele împreună, in formă de cuib.—La începutul jocului, amîndóue degetele cele mari se aşază cu vírvurile indoite inlăuntru aşá, ca să se vadă numai inchiaturile de la mijloc, ca dóue ouşóre.

La cuvintele: „Scóte puişori din ele“, se redică vírvurile acelor dóue degete mari ast-fel, că ele samână cu găturile şi căpuşóarele a doi pui de pasere.

La cuvintele: „Puii strigă: pîii, pîii, pîii...—copii mişcă acele dóue degete aşá, ca şi când puii din cuib s'ar fi redicând şi ar fi căutând pre mama lor.

6) Copilul pe copac.

Georgel se suie 'n pomuşor,
Sus, sus—de-abia'l mai veði.
Se urcă tot mai susuşor,
Voind să strice-un cuibuşor..
— Ah! ce chiuituri!
O! ce pârăituri?....
Crenguţa „poc!“ a făcut!
Voinicul jos a căđut!

(După Gull).

Brațul stâng redicat în sus e „copacul“; mâna dreaptă e copilul, care se suie pe copac.— Mișcările mânei drepte trebuie să corespundă cu cuvintele din text.

7) Jocuri de marș, sărit, alergat etc.

Aci înțelegem jocuri de *marș*, cu cântece, ori fără cântece, ânsă totdeauna în *tact*; apoi jocuri *milităresci*, dimpreună cu *totă infinita varietate* de jocuri de *gimnastică*, ușoră și liberă, fără aparate. De es.

„Luați sama! Inșirați-vă, alineați-vă în cutare loc; marș! un, doi, un, doi... La „doi“ cântecul începe, și marșul urmăzează până la finea cântecului. Copiii să se deprindă a se opri toți deodată, la cea de pe urmă silabă a cântecului.

„*Marș* cu mâna dreaptă redicată vertical, orizontal înainte, la dreapta, oblic înainte însus; înjos, oblic spre dreapta-insus, înjos, — apoi cu stânga tot așa, cu amândouă tot așa, cu pumnul, cu palma; — *salturi* cu amândouă picioarele. *salturi* într'un picior, mâinile în șolduri, brațele recurbate înainte, orizontal, — *salturile* pe loc, ori înainte, ori înlături; — plecați înainte, ori spre o lature; — stați într'un picior; țineți brațele întinse, în diferite direcțiuni; — aplause bătute în diferite forme, în diferite moduri și în tacte numerate; — *etc. etc. etc.*

8) Móra.

Toți copiii se orânduiesc, câte doi, câte doi, unii după alții, și fac un marș în *tact*. Apoi se orându-

esc unii în față cu alții, se apucă cu amândouă mâinile, se mișcă, pășind încet într'o parte (la stânga ori la dreapta), represintănd astfel valurile și curgera apei. După acesta se orânduiesc câte patru copii, cari forméză o rôtă, ținându-se cu mâinile. Spre a imită mișcarea petrelor de móră, cei patru copii se înșiră în cerc cu spetele înlăuntru spre centru, și se mișcă împrejur.

9). Plugariul.

1) „Care scie, cum sãmănăm primăvara grâul?”

Copiii țin mâna stângă așa ca și când ar ținé într'insa grâu de sēmănat, și, după cum merge cântecul, pun mâna dreptă, ca și cum ar luá grâu să sãmene, după tact; fac cu mâna mișcarea, ca și cum ar sãmăna grâu în pământ, și cântă :

2) *Iat' așa ș'asă plugariul sãmănă grâuțul.*“

Apoi se prind din nou de mâni, și merg în cerc, repetând aceeași melodie cu silaba : „lalala lalala“... etc.

3). „Care scie, cum plugariul taie grâul tómnă“ ?

Copiii țin mâinile ca și când ar ținé o cósă, și ar cosí, cântând :

4). „Iat' așa ș'asă plugariul taie grâul tómnă“.

După acesta, cântând „lalala...“ se face marșul în cerc ca și mainainte.

5). „Care scie cum plugariul trieră 'nspre iarnă“?

Copii imitéză mișcarea trieratului cu imblăcei, bătënd în tact cu mâinile în aier, iar pasul trierătorului îl imitéză, bătënd cu piciorul în pământ.— La aceste, copiii cântă :

6). „*Iat' așá ș'așá trieră omul grâul iarna.*“

„...lalala...“ și marș in cerc, ca și mainainte.

7). „*Care sciți, cum mulțămesc-apoi lui Dumnezeu el?*“

Copiii țin mânilor ca la rugăciune, și cântă :

8). „*Iat' ușá îi mulțămesc domnului plugariul.*“

Celelalte ca mai nainte.

9.) „*Care scie cum plugariu-arată bucuria?*“

Copiii saltă, ca in danț, imprejur câte unul, ori câte doi, doi, și cântă ;

10.) „*Iat' așá ș'așá arată omul bucuria.*“

Celelalte ca și mai nainte.

11) „*Care scie. cum plugariul șede după muncă?*“

Toți copiii plécă capetele, ca și când ar dormi,— apoi, la un semn dat, se redică toți deodată, și incheie veselul joc prin un marș in cerc, cântând. „lalala...“ etc.

10) Mateiu.

„Mateiu avea chiar cinci copii,

Și toți făceau așa ș'așa :“

Copiii se țin de mâni și forméză un cerc, invértindu-se spre drépta. Unul stă in mijloc ; el are rolul, de a arátá celorlalți, ce făceau cei cinci copii ai lui Mateiu. Dinsul alege, ce lucrare să reprezinte la refrenul ; „Și toți făceau așá ș'așá ;“ — după care ceilalți copii imiteză și ei acțiunea, ce a reprezentat cel din mijloc, cântând cu toții acel refren.

Copiiilor le place a reprezentá acțiuni ca următórele : *a jucá intr'un picior, a bate in palme, a cântá*

in violină, a spălă albituri, a bate cu ciocanul, a da cu pușca, etc. etc.

Cel ce a fost in mijloc, hotăresce, care să intre in locul lui; și așa mai departe.

11) Jocuri in cerc.

1

„Aicea este-un cerc frumos,
In el nu veți intrá.
Să intre num'acela, ce
Un cântec ne-a cântá

2.

Noi suntem de departe ;
Lăsați, să 'ntrăm și noi,
Căci fôrte tare noi dorim
Să ne jucăm cu voi.

3.

„Acel ce-un cântec ne-a cântá,
Acela va intrá.

O parte din copii forméză un cerc inchis;—ceialți stau afară de acel cerc, tot ținându-se de mâni.

Copiii din cerc se mișcă imprejur, și cântă strofa 1., apoi se opresc.

Colóna celor de afară de cerc cântă strofa 2., mergând imprejurul cercului. Terminând cântecul, se opresc și din mers.

Cei din cerc stau și cântă: „Să intre num'acela, care-un cântec ne-a cânta.“

Acuma copilul cel de la urma colónei de afară de cerc iese in frunte, cântă ceva, (numără, ori numesce un numer de ori ce lucruri, etc), și intră in cerc; după dânsul altul, și tot așa mai de parte, până intră toți in cerc.

Cei ce erau afară de cerc, in rândul următor vor forma ei cercul;—și așa mai departe alternativ.

12). Impăturatul.

Luăm un cvart de colă de hârtie, il așezăm pe masă așa, ca laturile cele lungi să vină una deasupra și una dedesupt, iar laturile cele mai scurte una deadreapta și una deastânga. Indoim hârtia așa, ca colțurile dedesupt să vină peste colțurile cele de deasupra. Acuma resfrângem colțurile de deasupra la mijlocul hârtiei, întorcem hârtia, și resfrângem și celelalte doué colțuri tot așa; atunci avem un *trapez regulat*. Despăturând acuma hârtia pe la mijloc, avem un *hexagon*, pe care dacă il așezăm așa, ca colțurile resfrânte să vină deasupra, avem patru *triunghiuri*, din cari doué câte doué se află unul lângă altul, și forméză un triunghiu mare. Fóia o resfrângem din nou pe la laturile cele lungi a celor doué triunghiuri mari, și o și tăiem pe acolo. Acuma luăm pre amêndoué aceste triunghiuri mari, le indoim pe la mijloc, și le tăiem; ceea ce ne dă patru triunghiuri mici, pe cari le despăturăm, și atunci avem patru *patrate* mici. La fie-care pătrat, indoind toate patru colțurile inspre mijloc, copilul va recunósște cu bucurie o *copertă* de scrisoare. Tot astfel, prin diferite indoituri, se pot formá figurile

geometrice, și totodată și alte forme de obiecte din viață, precum: *păsărică, luntre, solniță, zmeu*, etc. etc. etc.

13) Mîngea.

Cu *mîngea* se pot face nenumerate feluri de jocuri foarte utile din toate punctele de vedere.

Froebel deșteptă în copil, prin mîngea următoarele idei:

Incolo, încóce, — dincolo peste un lucru — dincóce, — incolo insus, — incolo injos — salt repetat, — salt în sus, — salt peste un lucru, — rostogolirea, întórcerea, rotirea mîngei, în dreapta, în stînga, tot mai sus, tot mai jos, — cercul tot mai mare, cercul tot mai mic, tot mai repede, — dusă înapoi, mîngea cade jos, mîngea ca pendulă, nu-i mîngea! — iat'o! ține-o! mîngea a dispărut, — caută mîngea! mîngea jócă pe tablă în cerc. etc. etc.

14) Danțuri.

Supt o bună conducere și privighere, se pot esecuta și unele *danțuri*, cum mai ales hora, și altele, cari recrează într'un mod foarte plăcut. Se cîntă de exemplu „*Hora de la Plevna*,” etc.

15). Complimentele.

Una-i primăvara

Zece trepte-i scara;

Treizeci păsărelele;

Doùe complimentele:

— Iac' așa :... și așa :...

La „Iac'așà etc“ copiii fac complimente.

Ori care învățător va mai adaoage, cătră acéstă serie, și alte moduri de distrațțiuni pedagogice, formulându-le in spiritul scopului *educativ*, și *privighënd*, ca *totdeauna*, ca ele să nu *degenereze* in distrațțiuni de reu gust.

In *familie* se mai póte da copiilor de 3—4 ani, pe o masă câte o grămăjóră de bobite, de sâmburi ori sémênțuri amestecate, pentru ca dinșii să le alégă, fie care specie in grămeđi aparte, după colóre, după mărime, după formă, etc.; ei le vor inșiră in linii și forme, făcând grădini, sate, „orașe“, etc.

Cu *păpușile*, copiii își crează o intrégă viață, imitând viața reală, și *esercitându-se* astfel pentru ocupațunile cele adevărate. Pentru scopul *educativ* e de preferat să facem, ca, pe cât se póte, copiii să-și facă păpuși ei inșii, ori cum vor puté.

In adevăratele instituțiuni numite „grădini de copii“ se practică *tóte aceste* jocuri, dimpreună cu diferite specii de *ocupațiuni educative*, cum: zidirea, așezarea de tăblițe, rescroitul, impletitul, așezarea de veriguțe, resucirea, jocuri cu ață, desemnul, cusutul, și țesutul cu hârtie, modelarea in lut, povestiri, cântarea, și contactul copilului cu natura, in lucrare de grădinărie, etc. In ediția a doua, le vom publica și pre aceste.

